

Brüsszel, 2024. március 12.
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	6291/24 + ADD 1-6
Tárgy:	Közlemény Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai céljáról – Véleménycsere

1. Az elnökség a Tanács 2024. március 25-i ülésén (Környezetvédelem) a fent említett témában tartandó véleménycsere strukturálása céljából összeállította a miniszterekhez intézett kérdésekkel záruló mellékelt feljegyzést.
2. Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza az elnökségi feljegyzést és az annak végén szereplő kérdéseket, és továbbítsa azokat a Tanács részére a véleménycserehez.

Közlemény Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai céljáról**– Véleménycsere –****Bevezetés**

A Bizottság 2024. február 6-án közzétette az Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai céljáról szóló közleményét¹, amelyben ismerteti a 2030 utáni időszakra vonatkozó jövőképét. A jövőkép felvázolására azzal összefüggésben kerül sor, hogy az éghajlatváltozás fokozódik, és gyorsan nőnek a tényleges költségei. A közleményben felvázolt jövőképben Európa erős ipari ökoszisztémával, tiszta, alacsony szén-dioxid-kibocsátású és megfizethető energiával, valamint fenntartható élelmiszerekkel és anyagokkal rendelkező kontinensként jelenik meg, amely eredményeket fog nyújtani az uniós polgárok számára, és rezilienssé fogja tenni az Uniót a jövőbeli válságokkal szemben. Annak érdekében, hogy az EU stabilan továbbhaladhasson a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegesség felé vezető úton, a Bizottság a közleményben – alapos hatásvizsgálat alapján – a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak az 1990-es szinthez képesti 90%-os, 2040-ig elérendő csökkentését javasolja célkitűzésként. Úgy tekintjük, hogy az ajánlott célérték összhangban áll a tudományos szakvéleménnyel és a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásokkal. A közlemény célja, hogy átfogó vitát indítson a 2030 utáni időszakra szóló, jövőbeli éghajlat-politikai keretre vonatkozóan. A 2040-re vonatkozó célértéket az európai klímarendelethez és a későbbi ágazati intézkedésekbe beépítő jogalkotási javaslatokat a következő Bizottság fogja előterjeszteni.

A Tanács 2024. február 12-én munkacsoporti szinten megkezdte a közlemény és a hatásvizsgálat részletes vizsgálatát. Az éghajlat-politika ágazatokon átívelő jellege miatt az elnökség más tanácsi formációk képviselőit is aktívan bevonja a szóban forgó megbeszélésekbe.

¹ 6291/24 + ADD 1–6.

Az igazságos átmenet és a versenyképes fenntarthatóság útján

A közlemény szerint az épületek, a közlekedés és az ipar esetében a teljes mértékben dekarbonizált villamosenergia-rendszerre 2040-ig történő átállás középpontjában a villamosítás fog állni. A fosszilis tüzelőanyagokról való átállás fokozni fogja az EU függetlenségét és nyitott stratégiai autonómiáját, valamint csökkenteni fogja az ársokkok kockázatát. Jóllehet az említett átállás központi elemét a megújuló energia fogja képezni, a folyamathoz az összes alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai megoldásra szükség lesz. Az ipar dekarbonizációja körforgásosabb gazdaságot, a szén-dioxid-leválasztási technológiák nagyobb mértékű használatát, alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldások kifejlesztését, valamint olyan szabályozási és finanszírozási környezet kialakítását teszi majd szükségessé, amely támogatja az EU versenyképességét. Az áziránti igény kielégítése érdekében, hogy az ipari szén-dioxid-eltávolítás nagyobb szerepet kapjon a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban (kiegészítve a szárazföldi alapú elnyelést), a Bizottság 2024. február 6-án közleményt tett közzé az ipari szén-dioxid-gazdálkodásról².

Az infrastruktúrába, a technológiai megoldásokba, a szén-dioxid-árazásba, az alacsony kibocsátású tüzelőanyagok bevezetésébe és a modális váltásba irányuló erőteljes beruházások révén 2040-re 2015-höz képest közel 80%-kal kell csökkenniük a közlekedési ágazatból származó kibocsátásoknak. Csökkenteni kell majd a mezőgazdaságból és a földhasználati ágazatból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátást, biztosítva ugyanakkor az Unión belüli megfizethető és minőségi élelmiszer-termelést. A Bizottság a közleményben hangsúlyozza, hogy a koordinációnak a teljes élelmiszer-értéklánra ki kell terjednie, valamint kiemeli, hogy a földhasználati ágazat erőforrás-hatékonyabb és a biológiai sokféleséget támogató kezelésére van szükség ahhoz, hogy növelni lehessen az ágazat rezilienciáját az éghajlatváltozással szemben.

² 6306/24.

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozóan elfogadott keret teljes körű végrehajtása kulcsfontosságú előfeltétele a 2040-re kitűzött célérték elérésének. Ezt ki kell egészíteni egy széles körű támogató kerettel az európai zöld megállapodás két egyformán fontos célkitűzése, vagyis az igazságos átmenet és a versenyképes fenntarthatóság tekintetében. Következésképpen nagyobb hangsúlyt kell majd fektetni a „senkit sem hagyunk hátra” elvet érvényesítő igazságos átmenetre, valamint a – többek között az iparral és a mezőgazdasági ágazattal folytatott – stratégiai párbeszédre. A változás egyik fő mozgatórugóját továbbra is a szén-dioxid-árzás fogja jelenteni, az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszert (EU ETS) pedig egyéb mechanizmusokkal kell majd kiegészíteni, például az energiaadózás hatékony alkalmazásával és a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos kivezetésével. A kibocsátásmentes és karbonszegény technológiák megkövetelt gyors bevezetése várhatóan nagy belső piacot hoz majd létre a tiszta technológiák gyártói számára, valamint ösztönözni fogja a kutatást és az innovációt. Mivel azonban a valóban egyenlő versenyfeltételekhez a szén-dioxid-árzás globális megközelítésére van szükség, az Uniónak tovább kell folytatnia klímadiplomáciai tevékenységeit annak érdekében, hogy más joghatóságokban is ösztönözze a szén-dioxid-árzási kezdeményezéseket.

A tétlenség költsége és az éghajlat-politika mint beruházási politika

A Bizottság emlékeztet arra, hogy 1980 és 2022 között nőtt az éghajlattal kapcsolatos szélsőséges események száma, amelyek ebben az időszakban 220 000 halálesethez és 650 milliárd EUR összegű gazdasági veszteséghez vezettek az Unióban, amelyből mintegy 170 milliárd EUR összegű veszteség az elmúlt öt évben következett be. Következésképpen az a döntés született, hogy a 2024–2027-es időszakra vonatkozóan 1,5 milliárd EUR összeggel növelni kell az EU szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékát. A Bizottság becslései szerint a 2011 és 2020 közötti időszakhoz képest évente a GDP további 1,5%-át kellene befektetni az átállásba, ugyanakkor azt is hangsúlyozza, hogy a tétlenség jóval nagyobb költségekhez vezetne az elkövetkező évtizedekben: a 2031 és 2050 közötti időszakban a kiesett GDP következtében előálló lehetséges kumulatív költségek értéke elérheti a 2,4 billió EUR összeget, ami óvatos becslés, és nem foglalja magában például a billenőpontok kockázatát. Ezen túlmenően, a kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedések fokozása javítani fogja a gazdaság egészének rezilienciáját, és csökkenteni fogja az átállás költségeit.

A szükséges magánberuházások szintjének biztosításához meg kell majd erősíteni a tőkepiaci uniót és el kell mélyíteni az egységes piacot. Az Európai Beruházási Bank és más intézményi pénzügyi szereplők kulcsszerepet fognak betölteni a magánberuházások mozgósításában – mindenekelőtt a projektek kockázatmentesítése révén –, mégpedig az infrastrukturális beruházások mozgósítása és annak érdekében, hogy jelzéseket lehessen küldeni az egyéb piaci szereplők felé. A célzott közfinanszírozás lehetővé fogja tenni a meglévő eszközök, például az Innovációs Alap, az EU ETS által generált árverési bevételek és az uniós költségvetés lehető leghatékonyabb felhasználását.

Kérdések a miniszterek számára:

A fentiekre tekintettel felkérjük a minisztereket, hogy folytassanak véleménycserét az alábbi kérdések alapján:

- *Miként kellene folytatnia az Uniónak a klímasemlegességre való átállást a fokozódó éghajlatváltozás és annak gyorsan növekvő tényleges költségei tükrében? Ön szerint melyek a 2030 utáni időszakra szóló keret kidolgozásának fontos előfeltételei?*
- *Mely gazdasági ágazatokban rejlik a legnagyobb potenciál arra, hogy hozzá tudjanak járulni az átálláshoz a 2030 utáni időszakban, és Ön szerint melyek a legnagyobb kihívások?*